

AKOB

AKDENİZ OPERA ve BALE KULÜBÜ KÜLTÜR - SANAT DERGİSİ 43
MEDITERRANEAN OPERA AND BALLET CLUB CULTURE AND ART MAGAZINE

*Yeni Yılınız
Kutlu Olsun!*

**CHRISTOPH WILLIBALD VON GLUCK
MARIE-ANTOINETTE'İN SARAYINDA**
Christoph Willibald von Gluck
à la cour de Marie-Antoinette

NOTALARI HARFLERE ÇEVİRMEK
MOZART VE DEYYUSLAR

LEYLA GENCER VE MOZART

"ŞAHANE HAYAT" OPERASI
An operatic "It's a Wonderful Life"

"ŞAHANE HAYAT" OPERASI

JAKE HEGGIE

An operatic
"It's a Wonderful Life"

"Şahane Hayat" ("It's a Wonderful Life") operasının bestecisi Jake Haggie ve metin yazarı Gene Scheer (Foto: Robert H. Hart).

"It's a Wonderful Life" composer Jake Haggie and librettist Gene Scheer (Photo: Robert H. Hart).

Ömer Eğecioğlu
Santa Barbara, CA, ABD
omer@cs.ucsb.edu

Besteci Jake Haggie ve metin yazarı Gene Scheer'in "Şahane Hayat" ("It's a Wonderful Life") filminden sahneye aktardığı opera adaptasyonunun dünya prömiyeri 2 Aralık 2016 tarihinde Houston, Texas'ın kültür merkezi Wortham Theater Center'in Cullen salonunda gerçekleştirildi. Bu prömiyerin izleyicileri arasında yer alma şansında kavuştum. İki salonu olan kültür merkezinin büyük salonu ise prömiyer akşamı Noel geleneklerinden bir başkasına, Tchaikovsky'nin "Fındıkkıran" balesine ayrılmıştı.

Sene sonundaki Noel tatilinde yer alan geleneksel etkinlikler arasında Handel'in oratoryosu "The Messiah", Charles Dickens'in "A Christmas Carol" öyküsünü konu alan oyunlar, "Miracle on 34th Street" filmi, ve Haggie/Scheer ortak çalışmasına ilham kaynağı olan Frank Capra'nın sevilen 1946 filmi "Şahane Hayat"

Composer Jake Haggie and librettist Gene Scheer's operatic adaptation of "It's a Wonderful Life" was given its world premiere on December 2, 2016 by Houston Grand Opera in the Cullen Theater, the smaller of the two halls at the Wortham Theater Center in Houston, Texas. I was lucky enough to be in the audience of this premiere. Interestingly, the larger hall of the Center was reserved that evening for another holiday tradition, Tchaikovsky's ballet "The Nutcracker".

There are of course other popular Holiday standards: Handel's oratorio "The Messiah", plays based on Charles Dickens' "A Christmas Carol", the movie "Miracle on

("It's a Wonderful Life") sayılabilir. Heggie'nin bu yeni eseri Noel ve yeni yıl zamanının hislerini dile getiren opera formundaki ilk çalışmalardan oluyor.

Başrollerini James Stewart ve Donna Reed'in oynadığı 1946 Frank Capra filmi "Şahane Hayat"ın afişi
The poster of the 1946 Frank Capra film "It's a Wonderful Life" starring James Stewart and Donna Reed.

Başrollerde James Stewart ve Donna Reed'in yer aldığı Capra filmi "Şahane Hayat" 1945'te çekildi. Filmin konusu Philip Van Doren Stern'in 1943 tarihli "En Büyük Armağan" ("The Greatest Gift") adlı bir kısa öyküsüne dayanır. Film günümüzde Noel atmosferini en iyi yansıtan eserlerden biri olarak addediliyor ama açılışında eleştirmenlerden hem olumlu hem olumsuz eleştiriler aldığı gibi parasal olarak da zararlı kapandı. Bir süre rafa kaldırıldıktan sonra ancak 1970'lerden itibaren Amerikan televizyonlarında yayınlanmaya başlayan film, zamanla Noel zamanının ikonik gösterilerinden biri haline geldi.

Filmde New York eyaletinde Bedford Falls adlı hayali kente yaşayan George Bailey'in hayatındaki kayda değer olaylara şahit oluruz. Genç George kardeşinin hayatını kurtarır ama kendisinin bir kulağı artık duymamaktadır. Yaptığı bir başka iyilik kent eczacısının ilaç yerine yanlışlıkla gönderdiği zehirli maddeyi farkederek büyük bir felaketi önlemesidir. Kardeşi okulu bitirip bir savaş kahramanı olur; George ise yüksek okula gitme planlarını ve dünyayı gezme hayallerini bir tarafa bırakarak ailenin küçük Yapı ve Kredi şirketini yaşatmaya çalışır. Ama mali sorunlar çıkar, üstelik dikkatsiz amcası şirket için hayatı önemi olan büyük bir meblağ parayı kaybeder. Kendini mahvolmanın eşiğinde bulan George, yaşamının bir değeri kalmadığını ve hayat sigortasının onu ailesi için ölü olarak canlından daha değerli kıldığına kendisini inandırır. İntihar etmeyi düşünerek çıktığı köprüde Noel akşamı Clarence adlı sevimli bir koruyucu melek tarafından ziyaret edilir. Clarence, George'un hayatındaki çeşitli olayları yeniden yaratarak yaptıklarının sayısız insanın hayatına nasıl olumlu etkisi olduğuna George'a gösterir. George'un hayatını kurtarıp insan hayatının kutsallığına olan inancını geri getirir.

Besteci Jake Heggie ile yaptığım bir söyleşi AKOB dergisinin Nisan 2016 tarihli sayısında yayımlandı (Sayı 35, İngilizce/Türkçe). O zamanlar "Great Scott!" adlı operasını yeni bitirmiş olan Heggie yeni projesi "Şahane Hayat" üzerine çalışmaktaydı.

34th Street", and the inspiration for the newest Heggie/Scheer collaboration, Frank Capra's beloved 1946 film "It's a Wonderful Life". Heggie's work is one of the first in the opera genre targeting the contemplative but also uplifting mood associated with the Holiday season.

Capra's movie was made in 1945, starring James Stewart and Donna Reed. It is in turn based on "The Greatest Gift," a 1943 short story written by Philip Van Doren Stern. The movie has become almost synonymous with the Holiday spirit, although its opening received rather mixed reviews and was not a financial success. It lay dormant for some time only to emerge on the American television screens in the 1970s, and has become one of the iconic holiday classics ever since.

In the movie, we follow significant events in the life of George Bailey, in the fictitious New York State small town of Bedford Falls. As a child, George saves his brother's life, as a result of which he loses hearing in one ear. As another good deed, he prevents a disaster at the local pharmacy by noticing the inadvertently packed poison instead of the intended medicine.

His brother grows up to be a war hero while George gives up his own plans of college and world travel to save the family business, the town's small Building & Loan company. However there are financial difficulties and on top of these his careless uncle loses a large cash deposit. Teetering at the precipice of complete ruin, George is convinced that his life is worthless and his insurance policy makes him worth more dead than alive. Contemplating suicide he is about to jump off a bridge on Christmas eve when he is visited by a lovable guardian angel named Clarence, who goes over the consequences of the events that led him to the bridge and shows him how much his existence has enhanced the lives of countless other people. Clarence saves George's life and restores his belief in the value of human life.

Yönetmen Frank Capra ve James Stewart 1945 yılında "Şahane Hayat" filminin setinde
Director Frank Capra with James Stewart on the set of the film "It's a Wonderful Life" in 1945.

An interview I made with Jake Heggie appeared in the AKOB magazine of April 2016 (No. 35 issue, in English & Turkish). At that time, Heggie had just finished his opera "Great Scott!" and was working on "It's a Wonderful Life".

Besteciye öykünün karakterinin operaya ne kadar uygun olduğu üzerine sorduğum bir soruya cevap nitelikteki sözlerini aktarıyorum:

“Şahane Hayat”ın hikayesini veya filmi hatırlarsak, yaşamının herhangi bir değeri olmadığı düşüncesiyle aklından kendini öldürmeyi geçiren bir adamın öyküsüdür. Bir mucize olur ve bir melek tarafından ziyaret edilir. Melek ona yaşamı süresince dokunup değiştirdiği hayatları gösterir, dünyanın onun sayesinde daha iyi bir yer olduğuna onu ikna eder. Bu adam intihar edip her şeyi geride bırakmayı düşünürken aslında diğer insanların yaşamında ne kadar olumlu etkisi olduğu ve varlığının bu dünya için ne kadar özel olduğunu anlar. Bana göre bu çok operatik bir konu.

Bu meleğin rehberliğinde kendisi hakkında bilmediği şeyler keşfeder. Gerçekte hepimizin hayatında ne kadar özel ve değerli olduğumuzu gösterecek melekler var, yeter ki bunu anlamak için durup düşünelim. Bu tüm zamanlar ve tüm insanlar için geçerli bir kavram; bizi insanoğulları olarak ilgilendiren bir konu. Tek bir insan hayatının bile hepimiz için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor.”

Bu konunun hiç şüphesiz Heggie için çok özel ve kişisel bir anlamı da var. Bestecinin kendi babası, Heggie daha on yaşındayken intihar etmiş.

Jake Heggie, “Dead Man Walking” (metin Terrence McNally), “Moby-Dick” (metin Gene Scheer), “Great Scott!” (McNally), “Three Decembers” (Scheer), “To Hell and Back” (Scheer), “Out of Darkness” (Scheer), “At the Statue of Venus” (McNally) ve “The Radio Hour” (Scheer) operalarının başarılı bestecisi. Heggie’nin ayrıca 250’den fazla şarkısı, oda müziği, koro ve orkestra için eserleri bulunuyor.

“It’s a Wonderful Life” Houston Grand Opera’nın Heggie’ye ısmarladığı üçüncü opera oluyor. 1955’te kurulan bu opera topluluğunun genç bestecilere ısmarladığı çok sayıda yeni eser var. 1973 yılından bu yana 61 dünya prömiyeri ve yedi Amerika prömiyerine ev sahipliği yapan Houston Grand Opera, 2008 yılında Heggie’nin “Three Decembers” operasının ve 2011’de şarkı demeti “Pieces of 9/11”in prömiyerini yaptı. Heggie’nin bundan önce Gene Scheer ile gerçekleştirdiği ortak çalışmaları arasında büyük operası “Moby-Dick” var. Bu eserin tanıtımı AKOB dergisinin No. 33 Aralık 2015 sayısında yer alıyor.

“Şahane Hayat”ın operasının prömiyerini yöneten Patrick Summers, Houston Grand Opera’nın Sanat ve Müzik yönetmenliğini yapıyor. Kendisi aralarında “Dead Man Walking” (“Ölüm Yolunda”) (2000) ve “Moby-Dick” (2010) de olmak üzere Heggie’nin yarım düzine operasının dünya prömiyerini gerçekleştirdiği için bestecinin operatik konulara yaklaşımını çok yakından biliyor.

Heggie ve Scheer hem orijinal hikayeyi hem de Capra’nın filmi kullandıkları halde opera her iki kaynaktan da önemli yönleriyle değişik bir yapıya sahip. Operada olayları Clara adlı meleğin bakış açısından görüyoruz. Clara henüz kanatlarını kazanmadığı için “İkinci sınıf melek”. Kanatlanıp terfi ederek “Birinci sınıf melek” statüsünü kazanmaya çalışıyor. Bütün opera boyunca varlığı hissedilen Clara, George Bailey’i intiharın eşğine getiren olaylara şahit oluyor.

Here are his words in response to my inquiry about the operatic nature of the story in that interview:

“If you recall the story or the movie, it’s a man thinking about killing himself, because he hasn’t realized that his life has any value. A magical thing happens and an angel comes and visits him and shows him very specifically all the lives he has touched and transformed and changed, and how the world is a better place because of him. The fact that this man is thinking of taking his life and leaving everything behind, and it takes other people in his life to make him realize how special his presence on the planet has been. This seems very operatic to me.

He finds something very special that he did not know about himself with the guidance of this angel, and the fact is we all have angels in our lives that are there to show us how special we are on the planet if we take the time to recognize it. I think it is a story for all time and all people; it is very human, it is a story anyone can relate to. It is recognizing that one life can make a difference in such a profound way.”

Undoubtedly the subject matter also resonates with Heggie on a personal level. Composer’s own father committed suicide when Heggie was just ten years old.

Jake Heggie is the immensely successful composer of the operas “Dead Man Walking” (libretto by Terrence McNally), “Moby-Dick” (libretto by Gene Scheer), “Great Scott!” (McNally), “Three Decembers” (Scheer), “To Hell and Back” (Scheer), “Out of Darkness” (Scheer), “At the Statue of Venus” (McNally) and “The Radio Hour” (Scheer). He has also composed more than 250 art songs, as well as chamber, choral and orchestral works.

“It’s a Wonderful Life” is the Heggie/Scheer team’s third commission from Houston Grand Opera. This company, which was founded in 1955, enjoys a reputation for commissioning and producing new works. These include 61 world premieres and seven American premieres since 1973. In 2008 the company premiered Heggie’s “Three Decembers” and the song cycle “Pieces of 9/11” in 2011. Heggie also worked with Gene Scheer on his ambitious opera “Moby-Dick”, a review of which has appeared in AKOB in December 2015 (No. 33 issue, in Turkish).

Houston Grand Opera’s Artistic and Music Director Patrick Summers conducted the world premiere of “It’s a Wonderful World”. Summers is intimately familiar with Heggie’s operatic output. He has previously conducted the world premieres of half a dozen Heggie operas including “Dead Man Walking” (2000) and “Moby-Dick” (2010).

Heggie and Scheer incorporated ideas from both the original story and the Capra movie though the opera differs from both in several important respects. In the opera the action is seen from the perspective of an angel named Clara, who is a yet-wingless “Angel second-class”, aspiring to join

Kanatsız koruyucu melek Clara (soprano Talise Trevigne) öbür dünyadan bütün umudunu yitirmiş George Bailey'e (tenor William Burden) bakarken (Foto: Karen Almond).

A wingless guardian angel Clara (soprano Talise Trevigne) looking down at the desperate George Bailey (tenor William Burden) (Photo: Karen Almond).

Clara (soprano Talise Trevigne) intiharın eşiğindeki George Bailey'le (tenor William Burden) (Foto: Karen Almond).

Clara (soprano Talise Trevigne) with the suicidal George Bailey (tenor William Burden) (Photo: Karen Almond).

Elbette ki koruyucu meleğin Clarence'tan (erkek) Clara'ya (kadın) değiştirilmesi müziksel yönden de çok uygun çünkü başrollerin düetleri bu şekilde soprano-tenor olarak renkleniyor. Opera filmden çok daha öte bir düş dünyasında geçiyor denebilir. İzleyiciler kendilerini dünya ile (George) öbür dünya (Clara) arasında gidip gelirken buluyorlar.

Opera öbür dünyada kanatsız melek Clara'nın bir üst sınıfa çıkma çabasıyla başlar. İntiharın eşiğinde olan George Bailey, Clara'nın terfisi için biçilmiş kaftan görünmektedir. George'un hayatından çeşitli sahneler göz önüne gelir: çocukluğu, yaptığı iyilikler, ileride eşi olacak Mary ile yaşadığı aşk, ve ardından kendini üzerinde bulunduğu köprüye getiren olaylar bir bir ortaya serilir. George yaşamının tamamen değerden yoksun olduğunu düşünmektedir. Clara'ya düşen görev George'u bunun böyle olmadığına ikna etmektir. İzleyici olarak Clara'nın çabalarını izlerken hem Clara'nın kanatlarını kazanmasını hem de George'un kurtuluşunu isteriz.

the ranks of "Angels first-class" by earning her wings. Clara is a presence throughout the opera, a witness to the events in George Bailey's life which brought him to the point of suicide.

Obviously the change of the guardian angel from Clarence to Clara also makes good musical sense by allowing for soprano-tenor duets instead of two male voices. The opera version has much more of a dreamlike quality than the movie, switching back and forth between the Heavens and the Earth.

The opera starts in the Heavens with Clara the angel wanting to move up the angel hierarchy, and the suicidal George Bailey seems to be her golden opportunity for this promotion. The story portrays various episodes from George's life, his childhood, his good deeds, romance with his future wife Mary, and the tragic events that bring him to the bridge. George is convinced that his life has been a complete waste. It is Clara's job to convince him that this is not so, and we as the audience are witness to her efforts to this end. We want her to get her wings and we want George's redemption and salvation.

MAIN CAST OF ARTISTS IN THE PREMIERE OF HEGGIE'S "IT'S A WONDERFUL LIFE"

William Burden

Talise Trevigne

Rod Gilfry

Andrea Carroll

Joshua Hopkins

Anthony D. Griffey

Heggie'nin "Şahane Hayat" operasında sahne alan ses sanatçıları Main cast of artists in the premiere of Heggie's "It's a Wonderful Life":

George Bailey (tenor): William Burden; Clara (soprano): Talise Trevigne; Mr. Potter/Mr. Gower (baritone): Rod Gilfry; Mary Hatch Bailey (soprano): Andrea Carroll; Harry Bailey (baritone): Joshua Hopkins; Uncle Billy Bailey (tenor): Anthony Dean Griffey.

“Şahane Hayat” operasının prömiyerinde Houston Grand Opera orkestra ve korosunun şefliğini Patrick Summers yaptı. Yönetmen Leonard Foglia bundan önce birçok Heggie operasına imzasını atmış bir sanatçı olarak bu eserde de başarılıydı. Sahnede yer alan üstün yetenekli ses sanatçıları ise şöyleydi:

George Bailey (tenor)
Clara (soprano)
Mr. Potter/Mr. Gower (bariton/baritone)
Mary Hatch Bailey (soprano)
Harry Bailey (bariton/baritone)
Uncle Billy Bailey (tenor)

William Burden
Talise Trevigne
Rod Gilfry
Andrea Carroll
Joshua Hopkins
Anthony Dean Griffey

Clara rolünde olağanüstü Amerikalı lirik soprano Talise Trevigne, Houston Grand Opera’da seslendirdiği bu ilk eserde karşımıza çıktı. Billur gibi tertemiz sesiyle Heggie’nin müziğinin gerektirdiği yüksek notaları zevkle ve büyük kolaylıkla söyledi.

Operanın ağırlığını omuzlarında taşıyan pürüzsüz ve güçlü sesi ve sahne hakimiyeti ile George Bailey rolündeki tenor William Burden oldu. Soprano Andrea Carroll, Mary olarak parladı. Zengin sesli bariton Joshua Hopkins, George’un kardeşi Harry; tenor Anthony Dean Griffey, sevimli ama beceriksiz Uncle Billy olarak yer aldılar. Bariton Rod Gilfry karşımıza kötü adam Mr. Potter ve kentin eczacısı Mr. Gower olarak çift rolde çıktı.

In the premiere of “It’s a Wonderful Life” Houston Grand Opera Orchestra and Chorus was conducted by Patrick Summers. The director was Leonard Foglia who has staged many Heggie premieres in the past. The wonderfully gifted cast was as follows:

Clara was sung by the magnificent American lyric soprano Talise Trevigne in her first role for the Houston Grand Opera. With her crystal clear voice, she delivered her lines in the higher registers called for by Heggie’s music joyfully and effortlessly.

Tenor William Burden carried the weight of the opera as George Bailey with his unfaltering, strong voice and pleasant stage presence.

Soprano Andrea Carroll shone as Mary. Rich-voiced baritone Joshua Hopkins as George’s brother as Harry, and tenor Anthony Dean Griffey as the bumbling Uncle Billy helped along wonderfully. Baritone Rod Gilfry sung in dual roles as the villain Mr. Potter and the town pharmacist Mr. Gower.

The set featured an array of floating rectangles, which are doors which serve as portals to George’s memories, through which the action moves across space and time. An imaginative and fantastical if rather eerie set designed by Robert Brill.

Heggie’s seamless and mostly melodic musical invention also contains a number of period pieces, including a touch of jazz, some dance music from before the war, four big dance numbers and a patriotic march. Particularly memorable is a tropical dance triggered by George’s desire to visit an exotic place called the “Mekee-Mekee” which Heggie makes use of more than once.

The opera ends with the entire population of Bedford Falls singing Scheer’s couplet

“No matter how your story ends
No one is a failure who has friends,”

a warm, uplifting ensemble piece designed to include the audience as a part of the singing.

The San Francisco Opera will present the West Coast premiere of “It’s a Wonderful Life” as part of the company’s 2018-19 season. Although my personal view of the work is positive, it is not easy to say if the Heggie opera will

George Bailey (tenor William Burden) ve “Şahane Hayat”tan bir dans sahnesi (Foto: Karen Almond)

George Bailey (tenor William Burden) and a dance scene from “It’s a Wonderful Life” (Photo: Karen Almond).

Dekor olarak sahnede yer alan aynalı bir dizi çerçeve George’un anılarına erişmek üzere kullanılan giriş kapılarıydı. Bunlar olaylar dizisinin zaman ve mekan içinde akışına yön verdi. Robert Brill tarafından tasarlanan renkli ve hayal gücü üstün bu dekor biraz da tüyler ürperticiydi.

Heggie’nin akıcı ve genellikle melodik müziği eski tarzda müzik türlerinden de alıntı yapmış: biraz caz, savaş öncesi moda olan stillerden seçmeler, dört büyük dans parçası ve bir marş. Özellikle akılda kalan bir melodi, genç George’un egzotik yerleri ziyaret

Clara sonunda kanatlarını kazanır (Foto: Karen Almond). Clara finally earns her wings (Photo: Karen Almond).

isteğinin zemin hazırladığı "Mekee-Mekee" adlı tropik dans. Heggie bu melodiyi birden fazla yerde kullanıyor.

Opera, Bedford Falls'da yaşayan herkesin Scheer'in şu beyitini söylemesiyle bitiyor.

"Öykün nasıl biterse bitsin
Arkadaşı olan başarısız değildir,"
("No matter how your story ends/
No one is a failure who has friends")

Bu sıcak, ruhu şenlendirici parçayı söylemeye operanın izleyicileri de davetliler. "Şahane Hayat"ın ABD Batı Yakası prömiyeri, San Francisco Opera'nın 2018-19 sezonunda gerçekleştirilecek.

Kişisel olarak benim operayı değerlendirmem olumlu olduğu halde ileride "Fındıkkıran" balesi gibi bir Noel geleneği haline gelmeyeceğini tahmin etmek çok güç. George'un yaşamının karanlık yönleri vurgulandığı için yaklaşım çocuklu aileler için yeteri kadar keyif verici olmayabilir. Operanın duygusal derinliğinin Noel ve yeni yıl zamanının hislerini dile getirmekte de ne kadar belirleyici bir faktör olduğunu zamanla göreceğiz.

Ne olursa olsun, Heggie ve Scheer bu klasik öyküye yepyeni bir hayat vermişler. Heggie'nin sözleriyle:

"Öykü hayatın güzelliğini ve değerini kutlama anlamı taşıyor- her birimizin ne kadar özel olduğunu ve varoluşumuzun dünyaya kattığı değeri irdeliyor. Zamanla değerini yitirmeyen önemli ve evrensel bir mesaj."

Bu mesajı sık sık hatırlamakta fayda var. Heggie ve Scheer'in "Şahane Hayat" operasının her Aralık'ta yeniden gösterilmesini dilerim.

become a holiday tradition like "The Nutcracker". It may be that the darker aspects of George's existence that the opera emphasizes are not family-friendly enough for the general public. We will have to wait and see if the level of emotional depth of the opera will be the determining factor in capturing the holiday spirit.

In any case, Heggie and Scheer breathed a new life into this classic story. As Heggie says

"The story is a celebration of the value and goodness of life — and the difference each one of us can make on the planet. It's a big, universal message that resonates through time."

I don't think we can be reminded of this message often enough. I wish Heggie and Scheer's "It's a Wonderful Life" many December revivals.

The creative cast of "It's a Wonderful Life" at the end of the opera singing: "No matter how your story ends, No one is a failure who has friends." (Photo: Ömer Eğecioğlu).

"Şahane Hayat"ı hayata getiren kadro operanın sonunda sahnede hep beraber şarkı söylerken: "No matter how your story ends, No one is a failure who has friends." (Foto: Ömer Eğecioğlu).